

Cudzoziemcy w systemie więziennictwa Wielkiej Brytanii

Kto jest uznawany za więźnia cudzoziemca (FNP)?

Termin „więzień cudzoziemiec” (foreign national prisoner – FNP) odnosi się do każdego aresztowanego lub skazanego za przestępstwa, który nie ma nieograniczonego prawa do pozostania w Wielkiej Brytanii. Jeśli masz obywatelstwo brytyjskie, nie jesteś cudzoziemcem – chociaż jeśli nie urodziłeś się w Wielkiej Brytanii, Służba Więzienna może nadal zbadać Twój status, aby upewnić się, że uzyskałeś obywatelstwo legalnie. Osoby posiadające podwójne obywatelstwo są traktowane jak Brytyjczycy, chociaż ich dane są nadal przekazywane do Urzędu ds. Imigracji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (HOIE), ponieważ w wyjątkowych okolicznościach może zostać rozważone cofnięcie im brytyjskiego obywatelstwa.

Po skazaniu cudzoziemca na karę pozbawienia wolności, jego sprawa trafia do HOIE, który rozważa, czy daną osobę deportować.

Termin „przestępca cudzoziemiec” (foreign criminal – FC) jest również używany i jest zdefiniowany w artykule 32 Ustawy o ochronie granic Wielkiej Brytanii z 2017 r. (UK Borders Act 2017) jako osoba niebędąca obywatelem brytyjskim, skazana w Wielkiej Brytanii za popełnienie przestępstwa – oraz: skazana na karę pozbawienia wolności w wymiarze 12 miesięcy lub więcej, albo na karę pozbawienia wolności w jakimkolwiek wymiarze, jeżeli przestępstwo zostało zakwalifikowane jako poważne.

Zgodnie z artykułami 32 i 33 ww. Ustawy, przestępcy cudzoziemcy skazani na 12 miesięcy lub więcej będą automatycznie podlegali deportacji, zwykle po zakończeniu kary. W celu uniknięcia tej procedury, będą musieli wykazać, że deportacja naruszyłaby ich prawa wynikające z Ustawy o prawach człowieka z 1998 r. (Human Rights Act 1998), Konwencji dotyczącej statusu uchodźców (Refugee Convention), Konwencji o handlu ludźmi (Trafficking Convention) lub – że deportacja nie ma zastosowania, ponieważ skazany jest przetrzymywany na podstawie innego szczególnego ustawodawstwa (np. nakazu hospitalizacji).

Jeśli masz zezwolenie na pobyt na czas nieokreślony lub status uchodźcy, zezwolenie to może zostać cofnięte i możesz zostać deportowany.

Obywatele irlandzcy mogą być deportowani tylko w wyjątkowych okolicznościach.

Osoby zatrzymane na mocy ustawy imigracyjnej

Więźniowie, którzy odbyli wyroki karne, często pozostają w więzieniu jako osoby zatrzymane na mocy Ustawy o imigracji.

Osoby zatrzymane mogą być przetrzymywane w więzieniach lub ośrodkach deportacyjnych; jednakże te ostatnie nie przyjmują niektórych zatrzymanych, w tym skazanych za przestępstwa seksualne z udziałem dzieci lub za dostarczanie/przywóz narkotyków klasy A, bądź tych, którzy zostali uznani za stwarzających poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa i kontroli. (Patrz: Zarządzenie dla Służby Więziennej PSI 52/11 pkt 2.65-2.74 w celu uzyskania dalszych wskazówek.)

Jeśli przebywasz w więzieniu wyłącznie na podstawie Ustawy o imigracji, będziesz mieć taki sam status i przywileje jak osoba aresztowana. Prawa te są wymienione w Instrukcji dla Służby Więziennej (PSO) nr 4600 w sprawie osób aresztowanych, więźniów nieskazanych i więźniów przebywających w zakładzie karnym na mocy orzeczenia sądu cywilnego (civil prisoners).

Kategoryzacja więźniów i czasowe zezwolenie na opuszczenie zakładu karnego (ROTL)

We wszystkich wyższych kategoriach bezpieczeństwa procedury kategoryzacji więźniów cudzoziemców są takie same jak dla obywateli brytyjskich. Różni się to jednak w przypadku, gdy więźniowi przydzielona została kategoria bezpieczeństwa D lub status zakładu otwartego. Zarządzenie dla Służby Więziennej PSI 37/2014 zawiera wytyczne dotyczące tego, w jakich okolicznościach więźniowie, którzy przebywają w warunkach zamkniętych i którym grozi deportacja, otrzymają zakaz przejścia na warunki otwarte lub zakaz czasowego zezwolenia na opuszczenie zakładu karnego (ROTL). Dalsze wytyczne na ten temat można

znaleźć w dokumencie „Podstawy zmiany kategorii bezpieczeństwa więźniów” wydanym przez Zakłady Karne i Dozór Sądowy (HMPPS Recategorization Framework), rozdział 10, oraz w „Podstawach czasowego zezwolenia na opuszczenie zakładu karnego” (Release on Temporary License Framework), paragraf 6.92.

Więźniowie, którzy mają nakaz deportacji i którzy wyczerpali prawo do odwołania w Wielkiej Brytanii lub których prawo do odwołania musi być dochodzone z zagranicy – nie mogą być klasyfikowani jako nadający się do warunków otwartych (Reguła więzienia 7 (1a)/Zasada Zakładów karnych dla młodocianych (ZKM) YOI 4 (2)) oraz otrzymują zakaz przyznawania ROTL (zakazane przez Regulę Więzienną 9 (1A)/Zasada (ZKM) YOI 5 (1A)). W związku z tym więźniowie ci nie mogą być klasyfikowani ani przydzielani do kategorii D ani do warunków otwartych.

Więźniowie, którzy nie wyczerpali prawa do odwołania od decyzji o deportacji, ale podlegają deportacji, muszą mieć przyznaną kategorię bezpieczeństwa w oparciu o indywidualną ocenę w odniesieniu do „szczególnej oceny ryzyka”. Czynniki istotne dla tej oceny ryzyka są wyszczególnione w formularzach CCD3 i ROTL 9 w Zarządzeniu dla Służby Więziennej PSI 37/2014 i mogą obejmować: informacje o więzach rodzinnych (w Wielkiej Brytanii lub w kraju pochodzenia); silne powiązania ze społecznością; przestrzeganie / nieprzestrzeganie warunków imigracyjnych, w tym dotyczących zwolnienia za kaucją; wszelkie wcześniejsze ucieczki z centrum zatrzymań dla imigrantów (IRC); zachowanie podczas wszelkich poprzednich pobytów w IRC; wszelka historia oszustw w celu uzyskania pozwolenia na wjazd/pozostanie lub uniknięcie wydalenia; informację, czy zostało złożone odwołanie od decyzji o deportacji; znane fałszywe nazwiska; informację, czy wydalenie w najbliższej przyszłości jest nieuchronne / mało prawdopodobne; wszelkie inne istotne czynniki.

Wymienione poniżej grupy więźniów cudzoziemców powinny otrzymać normalną ocenę ryzyka pod kątem czasowego zezwolenia na opuszczenie zakładu karnego (ROTL) i możliwości przebywania w warunków otwartych – ze względu na informację zwrotną z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wskazującą, że należą do jednej z następujących kategorii:

- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych potwierdziło, że nie spełniają wstępnych kryteriów deportacji; lub

- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych rozpatrywało kwestię ich deportacji i podjęło decyzję, że mogą pozostać w Wielkiej Brytanii.
- nie toczą się wobec nich żadne procedury dotyczące wydalenia.

Areszt domowy (Home detention curfew - HDC)

Więźniowi cudzoziemcowi nie przysługuje areszt domowy, jeśli została wydana decyzja o jego deportacji lub aktualne powiadomienie o decyzji odmowy wjazdu do Wielkiej Brytanii bądź stwierdzające, że przekroczył granicę nielegalnie / jest przestępcą imigracyjnym – i w związku z tym podlega wydaleniu na podstawie artykułu 10 Ustawy o imigracji i azylu z 1999 r.

W przypadkach, gdy Urząd ds. Imigracji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (HOIE) nadal rozważa podjęcie działań deportacyjnych bądź wydał upoważnienie do zatrzymania (IS91) lub zamierza je wydać, jeśli więzień zostanie zwolniony z więzienia – wówczas więzień cudzoziemiec zostanie „uznany za osobę nieodpowiednią” do odbywania kary w areszcie domowym (HDC).

Jeśli więzień cudzoziemiec zostanie uznany za osobę nieodpowiednią do HDC, może zostać zwolniony celem odbywania kary w HDC wyłącznie w wyjątkowych okolicznościach, które mogą obejmować ocenę, iż „prawdopodobieństwo ponownego popełnienia przestępstwa podczas HDC jest bardzo małe; **oraz** wnioskujący o HDC nie miał wcześniejszych wyroków skazujących; **oraz** wnioskujący jest osobą niedołązną z powodu kalectwa lub wieku, lub obu tych czynników”. Przy ustalaniu, czy więzień nadaje się do zwolnienia, może także zostać wzięte pod uwagę występowanie któregokolwiek z następujących czynników: czy wydalenie z Wielkiej Brytanii ma nastąpić wkrótce czy też jest mało prawdopodobne w przewidywalnej przyszłości; więzień w przeszłości nie spełniał warunków imigracyjnych lub dokonał ucieczki; więzień ma historię fałszywych oświadczeń ustnych lub w dokumentach w celu uzyskania zezwolenia na wjazd/pozostanie lub w celu uniknięcia wydalenia z Wielkiej Brytanii; więzień nie przedstawił dowodów potwierdzających swoją narodowość/tożsamość lub w inny sposób nie przestrzega przepisów HOIE. Powyższe czynniki w dużym stopniu utrudniają cudzoziemcowi uzyskanie HDC.

Obywatele Irlandii mogą zostać zwolnieni i skierowani do HDC, chyba że deportacja jest zalecana przez sąd lub zachodzą wyjątkowe okoliczności.

Program wcześniejszego powrotu do kraju pochodzenia (Early Removal Scheme - ERS) oraz

Program powrotu do kraju pochodzenia po upływie minimalnej taryfy wyroku na czas nieokreślony (Tariff Expired Removal Scheme - TERS)

ERS umożliwia przeniesienie do kraju pochodzenia niemal każdego skazanego na czas określony w okresie do 270 dni przed upływem połowy kary. Dyrektorom zakładów karnych poleca się odmowę ERS każdemu, kto ma kolejny wyrok za lekceważenie lub zaleganie z płatnością (grzywna lub nakaz konfiskaty) lub zaległe zarzuty karne. Więźniowie oczekujący ekstradycji również nie mają dostępu do ERS, nawet jeśli nie kwestionują decyzji o ekstradycji.

Zgodnie z programem TERS więźniowie cudzoziemcy skazani na czas nieokreślony mogą zostać przeniesieni do kraju pochodzenia w dniu upływu minimalnej taryfy wyroku lub w dowolnym dniu po upływie taryfy, bez konieczności czekania na polecenie zwolnienia przez komisję ds. zwolnień warunkowych (Parole Board). Szczegóły zostały określone w Ogólnych podstawach polityki procesu zwolnienia warunkowego (Generic Parole Process Policy Framework).

Repatriacja

Ustawa o repatriacji więźniów z 1984 r. umożliwia przeniesienie więźniów cudzoziemców z powrotem do kraju w celu odbycia kary w kraju pochodzenia. Osoby skazane pochodzące z kraju, który podpisał konwencję dotyczącą przeniesienia lub umowę dwustronną, mogą ubiegać się o repatriację, jeśli pozostało im do odbycia co najmniej sześć miesięcy kary i nie ma w ich sprawie żadnych zaległych odwołań. Aby wystąpić o repatriację, należy złożyć formularz wniosku o repatriację (Repatriation Application Form - aneks T do Zarządzenia dla Służby Więziennej PSI 52/2011), podając imię i nazwisko, datę i miejsce urodzenia, adres w kraju pochodzenia, obywatelstwo i numer paszportu. Wniosek przekazywany jest do Departamentu transferów transgranicznych (CBTS), który konsultuje się z sekretarzem stanu i rządem danego kraju w celu stwierdzenia, czy repatriacja w danym przypadku jest właściwa. Pod uwagę brany jest okres odbywanej kary w Wielkiej Brytanii; jednakże w obliczeniach nie uwzględnia się faktu, że większość kar nie jest odbywana w całości, co oznacza, że łączny okres spędzony w zakładzie karnym przez repatriowanych więźniów jest często dłuższy.

Przed Brexitem – na mocy decyzji ramowej Rady 2008/909/WSiSW (Council Framework Decision 2008/909/JHA): Umowa o przekazywaniu więźniów będących obywatelami Unii Europejskiej; więźniowie z krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EEA) mogą być przymusowo repatriowani w celu odbycia kary w swoim kraju. Chociaż umowa ta nie ma już zastosowania do Wielkiej Brytanii, takie przymusowe transfery są kontynuowane zgodnie z Konwencją Rady Europy o przekazywaniu osób skazanych i jej protokołem dodatkowym.

PRISONERS' ADVICE SERVICE PO BOX 46199 LONDON EC1M 4XA TEL: 020 7253 3323 (Godziny dyżurów: Poniedziałki, środy, piątki w godz. 10.00-12.30 i 14.00-16.30 oraz wtorki w godz. 16.30-19.00)
--